

Stan i struktura demograficzno-społeczna ludności w województwie warmińsko-mazurskim – wyniki wstępne NSP 2021

↓ 4,8%

Spadek liczby ludności
w porównaniu z wynikami NSP 2011

↑ 25,8%

Wzrost liczby ludności
z wykształceniem wyższym
w porównaniu z wynikami NSP 2011

Opracowanie stanowi rozszerzenie zakresu danych zawartych w informacji sygnalnej opublikowanej w dniu 27 września 2022 r. „Stan i struktura demograficzna ludności oraz liczba budynków i mieszkań w województwie warmińsko-mazurskim – wyniki ostateczne NSP 2021”. Przedstawia wstępne wyniki NSP 2021 w zakresie stanu cywilnego, kraju urodzenia i poziomu wykształcenia ludności. Prezentuje również podstawowe informacje dotyczące osób niepełnosprawnych, gospodarstw domowych oraz cudzoziemców przebywających w województwie warmińsko-mazurskim.

W końcu marca 2021 r. województwo warmińsko-mazurskie zamieszkiwało 1 382,2 tys. osób (3,6% ludności kraju). W porównaniu z danymi uzyskanymi podczas spisu powszechnego w 2011 r. liczba ludności zmniejszyła się o 69,9 tys. osób (o 4,8%; w Polsce o 1,2%).

W województwie zmniejszyła się zarówno liczba mieszkańców miast, jak i wsi. Na koniec marca 2021 r. w miastach województwa mieszkało 819,0 tys. osób (o 44,3 tys. mniej niż w 2011 r.). Liczba mieszkańców wsi wyniosła 563,2 tys. osób i była o 25,6 tys. mniejsza niż dziesięć lat wcześniej.

Województwo zamieszkiwało 706,8 tys. kobiet (o 33,9 tys. mniej niż w 2011 r.). Liczba mężczyzn wyniosła 675,4 tys. i była o 36,0 tys. mniejsza niż dziesięć lat wcześniej. Mężczyźni stanowili 48,9% ludności województwa, kobiety – 51,1%.

Ludność według cech społecznych

Według wstępnych wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 liczba ludności w wieku 15 lat i więcej w warmińsko-mazurskim w 2021 r. wyniosła 1 166,4 tys. osób i w porównaniu z 2011 r. zmniejszyła się o 4,4% (w Polsce o 1,8%). Województwo znalazło się w grupie dwunastu województw, w których odnotowano mniejszą w stosunku do poprzedniego spisu liczbę ludności w tej grupie wieku. Wzrost wystąpił jedynie w województwie mazowieckim, pomorskim, małopolskim i wielkopolskim.

Zmniejszenie liczby ludności w wieku 15 lat i więcej w warmińsko-mazurskim odnotowano zarówno w miastach, jak i na terenach wiejskich. Ubytek ludności miejskiej wyniósł 5,2%, a ludności wiejskiej 3,2%.

06.12.2022 r.

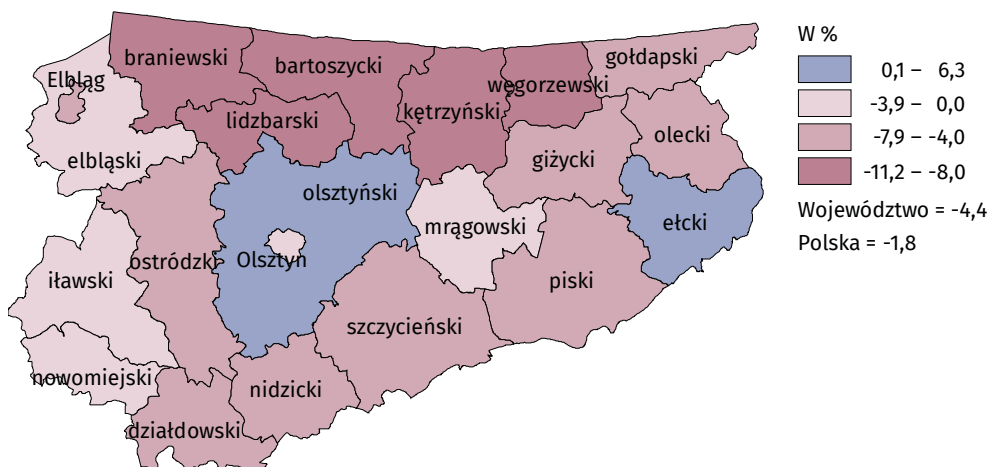
Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021 (NSP 2021) został przeprowadzony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od 1 kwietnia do 30 września 2021 r., według stanu na dzień 31 marca 2021 r.

W województwie warmińsko-mazurskim odnotowano mniejszą, w stosunku do poprzedniego spisu, liczbę ludności w wieku 15 lat i więcej

Udział ludności w wieku 15 lat i więcej w populacji województwa warmińsko-mazurskiego wyniósł 84,4%. Największy był w Elblągu (86,4%) i Olsztynie (85,5%).

W porównaniu z wynikami spisu przeprowadzonego dekadę wcześniej, przyrost ludności w analizowanej grupie wiekowej nastąpił jedynie w powiecie olsztyńskim (o 6,3%) i etckim (o 1,5%). W pozostałych dziewiętnastu powiatach liczba osób w wieku 15 lat i więcej zmniejszyła się, a największy ubytek odnotowano w powiecie kętrzyńskim (o 11,2%).

Mapa 1. Zmiana liczby ludności w wieku 15 lat i więcej w latach 2011–2021

W analizowanym okresie dziesięciu lat zmieniła się nie tylko liczba, lecz również struktura stanu cywilnego ludności w wieku 15 lat i więcej. Najbardziej liczną grupą w 2021 r. były osoby pozostające w związku małżeńskim. Stanowiły one ponad połowę badanej populacji (w Polsce 54,0%).

Tablica 1. Ludność w wieku 15 lat i więcej według stanu cywilnego
Stan w dniu 31 marca

Wyszczególnienie	2011		2021		
	w tys.	w %	w tys.	w %	2011=100
Ogółem	1 220,1	100,0	1 166,4	100,0	95,6
Kawalerowie, panny	350,6	28,7	340,3	29,2	97,1
Żonaci, zamężne	658,7	54,0	599,7	51,4	91,0
Wdowcy, wdowy	109,3	9,0	98,4	8,4	90,0
Rozwiedzeni, rozwiedzione	68,0	5,6	103,8	8,9	152,7
Nieustalony	33,5	2,7	24,2	2,1	72,2

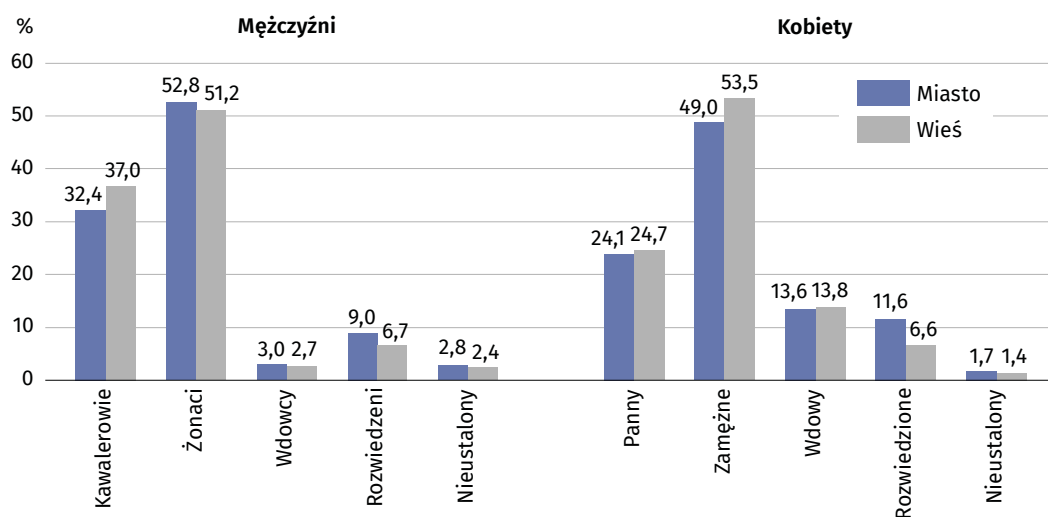
Liczba ludności w podziale według stanu cywilnego zwiększyła się jedynie w grupie osób rozwiedzionych

Coraz mniejsza skłonność do zawierania małżeństw spowodowała zmniejszanie się grupy żonatych mężczyzn i zamężnych kobiet (o 59,0 tys. osób). W 2021 r. województwo warmińsko-mazurskie było trzecim, obok śląskiego i łódzkiego, regionem o największym ubytku osób żonatych i zamężnych. Mniej było również kawalerów i panien (o 10,3 tys.), a także wdowców i wdów (o 10,9 tys.).

Więcej było jedynie osób rozwiedzionych (o 35,8 tys. osób). Zwiększył się również udział osób rozwiedzionych w strukturze ludności w wieku 15 lat i więcej. Większy udział osób rozwiedzionych odnotowano jedynie w województwie dolnośląskim, zachodniopomorskim i lubuskim.

Wyniki NSP 2021 wykazały, że ponad 1/3 mężczyzn w wieku 15 lat i więcej stanowili kawalerowie. Odsetek panien nie przekraczał 1/4 populacji kobiet. Różnica wynika z różnego wieku zawierania małżeństwa – kobiety w chwili ślubu są najczęściej młodsze od mężczyzn. Odsetek kawalerów i panien był wyższy na wsi niż w mieście.

Wykres 1. Ludność w wieku 15 lat i więcej według stanu cywilnego, płci i miejsca zamieszkania w 2021 r.
Stan w dniu 31 marca

W województwie odnotowano prawie pięciokrotnie wyższy odsetek owdowiałych kobiet niż owdowiałych mężczyzn. Różnica wynika z wyższej umieralności mężczyzn, powodującej częstsze owdowienia kobiet. Odsetek osób owdowiałych w miastach był zbliżony do odsetka osób owdowiałych na wsi.

Mieszkańcy miast rozwodzą się częściej niż mieszkańcy wsi. Najwięcej osób rozwiedzionych zamieszkiwało Elbląg (12,0%) i Olsztyn (11,2%), najmniej – powiat nowomiejski (5,4%) i działdowski (6,3%).

Według wstępnych wyników spisowych 97,6% mieszkańców województwa jako kraj swego urodzenia wskazało Polskę, natomiast 2,3% urodziło się poza jej obecnymi granicami. Warmińsko-mazurskie uplasowało się na szóstej pozycji wśród województw pod względem odsetka ludności urodzonej poza granicami kraju. Najwięcej osób urodzonych za granicą mieszkało w województwie dolnośląskim (3,6%) oraz lubuskim (3,4%). Najmniejszy udział odnotowano w wielkopolskim, łódzkim i śląskim (po 1,3%).

Tablica 2. Ludność według kraju urodzenia
Stan w dniu 31 marca

Wyszczególnienie	2011		2021		
	w tys.	w %	w tys.	w %	2011=100
Ogółem	1 452,1	100,0	1 382,2	100,0	95,2
Polska	1 412,5	97,3	1 349,0	97,6	95,5
Inny kraj	38,7	2,6	32,1	2,3	82,9
Nieustalony	1,0	0,1	1,1	0,1	113,5

W warmińsko-mazurskim zarówno wśród osób urodzonych w Polsce, jak i urodzonych za granicą więcej było kobiet. Na 100 osób urodzonych w Polsce było 51 kobiet, natomiast na 100 osób urodzonych za granicą – 57 kobiet.

Tablica 3. Ludność według miejsca urodzenia i płci w 2021 r.
Stan w dniu 31 marca

Wyszczególnienie	Urodzeni w Polsce		Urodzeni za granicą	
	w tys.	w %	w tys.	w %
Ogółem	1 349,0	100,0	32,1	100,0
Mężczyźni	661,1	49,0	13,9	43,3
Kobiety	687,9	51,0	18,2	56,7

Charakterystyka osób z niepełnosprawnością

Wstępne wyniki spisu przeprowadzonego w 2021 r. wykazały, że liczba osób w województwie warmińsko-mazurskim, które posiadały aktualne orzeczenie kwalifikujące je do zaliczenia do zbiorowości osób niepełnosprawnych lub zadeklarowały ograniczenie zdolności do wykonywania podstawowych czynności wyniosła 209,2 tys. i była o 6,0% większa w porównaniu z wynikami spisu w 2011 r. Wśród niepełnosprawnych 53,7% stanowiły kobiety. Warmińsko-mazurskie było województwem o najmniejszym udziale kobiet i jednocześnie największym udziale mężczyzn wśród niepełnosprawnych.

Województwo warmińsko-mazurskie było trzecim, po lubuskim i pomorskim, regionem o największym udziale osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności w populacji osób niepełnosprawnych

Tablica 4. Osoby niepełnosprawne według płci i kategorii niepełnosprawności
Stan w dniu 31 marca

Wyszczególnienie	2011	2021	
	w tys.	2011=100	
Osoby niepełnosprawne	197,3	209,2	106,0
mężczyźni	92,4	96,9	104,9
kobiety	104,9	112,3	107,0
na 1000 ludności	136	151	111,4
Według kategorii niepełnosprawności:			
Osoby niepełnosprawne prawnie	144,1	144,9	100,6
mężczyźni	70,7	70,1	99,1
kobiety	73,4	74,8	101,9
Osoby niepełnosprawne tylko biologicznie	53,2	64,3	120,8
mężczyźni	21,7	26,8	123,6
kobiety	31,5	37,5	118,9

Osoby niepełnosprawne stanowiły 15,1% ludności zamieszkującej województwo (w Polsce 14,3%). Największy udział osób niepełnosprawnych odnotowano w lubuskim (18,2%), a najmniejszy w mazowieckim (12,2%). W porównaniu z 2011 r. wzrosła zarówno liczba osób niepełnosprawnych prawnie (o 0,6%), jak i tylko biologicznie (o 20,8%). Osoby posiadające aktualne orzeczenie o niepełnosprawności stanowiły 69,3% niepełnosprawnych w województwie, natomiast osoby niepełnosprawne tylko biologicznie – 30,7%. Wśród osób niepełnosprawnych zarówno prawnie, jak i tylko biologicznie, ponad połowę stanowiły kobiety.

Ludność według poziomu wykształcenia

W warmińsko-mazurskim w latach 2011–2021 zaobserwowano pozytywne zmiany w poziomie wykształcenia jego mieszkańców. W województwie przybyło osób z wykształceniem wyższym i średnim, mniej natomiast było mieszkańców z wykształceniem poniżej poziomu średniego. W okresie międzypisowym odsetek osób w wieku 13 lat i więcej posiadających co najmniej średnie wykształcenie wzrósł o 6,7 p. proc. (w Polsce o 6,9 p. proc.). Największy przyrost odnotowano w województwie podkarpackim (o 9,7 p. proc.), a najmniejszy w województwie zachodniopomorskim (o 4,7 p. proc.).

W województwie warmińsko-mazurskim co druga osoba w wieku 13 lat i więcej posiadała wykształcenie co najmniej średnie

Tablica 5. Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia

Stan w dniu 31 marca

Wyszczególnienie	2011	2021	
		w tys.	2011=100
Ogółem	1 254,2	1 196,5	95,4
w tym:			
Wyższe ^a	177,3	223,0	125,8
Średnie ^b	364,1	373,2	102,5
w tym średnie zawodowe	197,7	210,5	106,5
Zasadnicze zawodowe/branżowe	250,1	226,4	90,5
Gimnazjalne	69,3	40,3	58,1
Podstawowe ukończone	277,7	177,6	64,0
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	25,3	38,4	151,8

^a Łącznie z osobami posiadającymi dyplom kolegium. ^b Łącznie z osobami z wykształceniem policealnym.

Osoby z wykształceniem wyższym stanowiły 18,6% populacji w wieku 13 lat i więcej (w Polsce 23,2%). Pomimo przyrostu liczby osób z wykształceniem wyższym, warmińsko-mazurskie było jednak drugim, po województwie lubuskim, regionem o najmniejszym odsetku osób posiadających dyplom ukończenia szkoły wyższej.

Absolwenci szkół średnich, podobnie jak w 2011 r., byli najliczniejszą grupą w badanej populacji, a ich liczba wzrosła o 2,2%.

W ciągu dziesięciu lat zmniejszyła się natomiast liczba osób z wykształceniem gimnazjalnym (o 41,9%), podstawowym (o 36,0%) oraz zasadniczym (o 9,5%).

Analiza wykształcenia według płci pokazuje różnice w wykształceniu kobiet i mężczyzn. Według wstępnych danych w województwie warmińsko-mazurskim dyplom ukończenia szkoły wyższej posiadało więcej kobiet niż mężczyzn. Również wykształcenie średnie było częściej deklarowane przez kobiety. Natomiast mężczyźni częściej posiadali wykształcenie zasadnicze lub gimnazjalne.

Tablica 6. Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia i płci w 2021 r.
Stan w dniu 31 marca

Wyszczególnienie	Mężczyźni	Kobiety
	w tys.	w tys.
Ogółem	579,9	616,6
w tym:		
Wyższe ^a	85,6	137,4
Średnie ^b	170,0	203,3
w tym średnie zawodowe	108,2	102,3
Zasadnicze zawodowe/branżowe	139,0	87,4
Gimnazjalne	23,2	17,1
Podstawowe ukończone	80,6	97,0
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	18,8	19,5

^a łącznie z osobami posiadającymi dyplom kolegium. ^b łącznie z osobami z wykształceniem policealnym.

Na przestrzeni dziesięciu lat liczba absolwentów szkół wyższych zwiększyła się we wszystkich powiatach województwa. Największym udziałem ludności z wykształceniem wyższym charakteryzował się Olsztyn (34,7%), Elbląg (21,9%) oraz powiat olsztyński (21,7%). Najmniej osób z dyplomem ukończenia szkoły wyższej mieszkało w powiecie nowomiejskim (12,2%) i elbląskim (13,0%).

Mapa 2. Ludność z wykształceniem wyższym w 2021 r.

Stan w dniu 31 marca

Gospodarstwa domowe

Według wstępnych wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 w województwie warmińsko-mazurskim było 452,7 tys. gospodarstw domowych. Liczba gospodarstw domowych w miastach była prawie dwa razy większa niż na wsi. Wynika to z mniejszej liczby ludności zamieszkującej wieś.

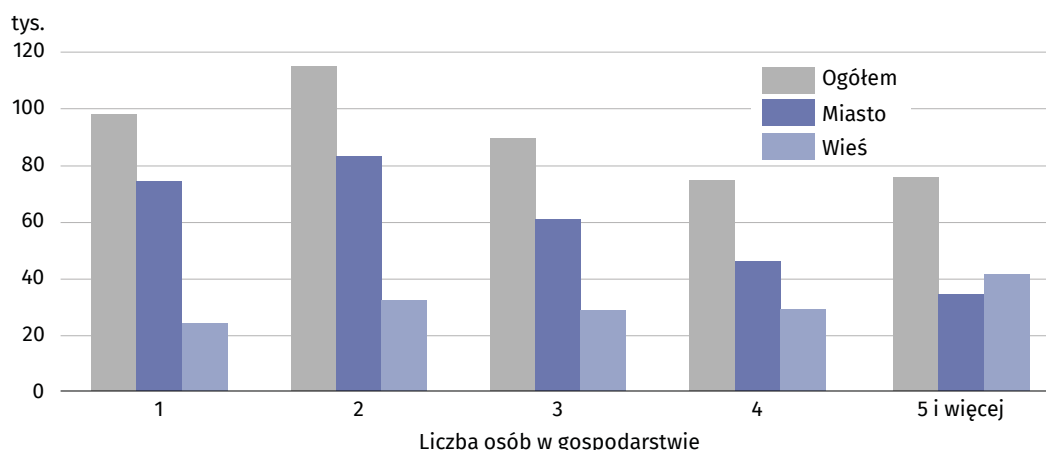
W 2021 r. co czwarte gospodarstwo domowe w województwie warmińsko-mazurskim było gospodarstwem dwuosobowym

Tablica 7. Gospodarstwa domowe według liczby osób w 2021 r.
Stan w dniu 31 marca

Wyszczególnienie	Ogółem	Liczba osób w gospodarstwie					Przeciętna liczba osób w gospodarstwie
		1	2	3	4	5 i więcej	
	w tys.						
Ogółem	452,7	98,1	115,2	89,3	74,4	75,6	3,0
Miasta	298,3	74,3	83,2	60,7	45,8	34,3	2,7
Wieś	154,4	23,8	32,0	28,6	28,7	41,3	3,6
		w %					
Ogółem	100,0	21,7	25,4	19,7	16,4	16,7	–
Miasta	100,0	24,9	27,9	20,3	15,4	11,5	–
Wieś	100,0	15,4	20,7	18,5	18,6	26,7	–

W 2021 r. w warmińsko-mazurskim najczęściej było gospodarstw dwuosobowych (25,4%). W miastach przeważały gospodarstwa dwu- i jednoosobowe, a największym ich udziałem charakteryzował się Olsztyn (58,6%) oraz Elbląg (53,8%). Na terenach wiejskich przeważały gospodarstwa składające się z pięciu osób lub więcej. Największy odsetek tej wielkości gospodarstw odnotowano w powiecie nowomiejskim (28,4%).

Wykres 2. Gospodarstwa domowe według liczby osób i miejsca zamieszkania w 2021 r.
Stan w dniu 31 marca

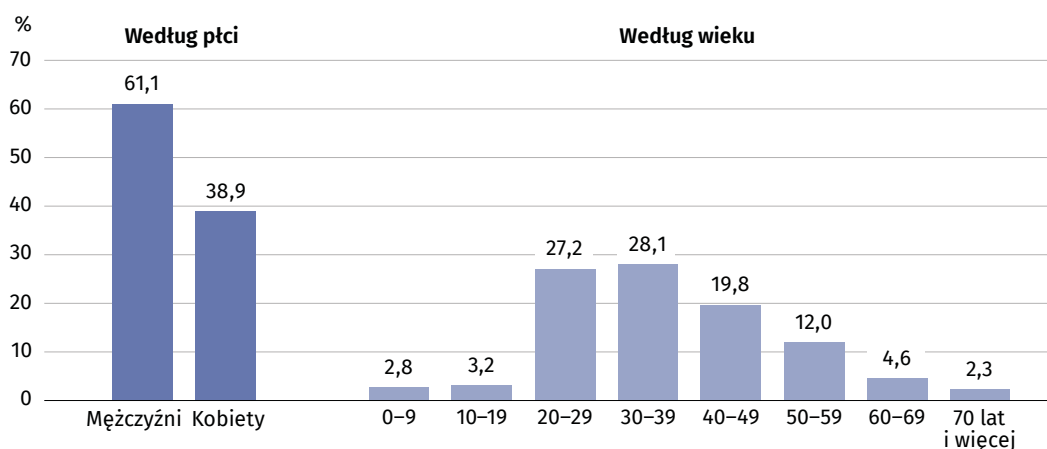

Warmińsko-mazurskie było czwartym województwem pod względem udziału gospodarstw składających się z trzech osób (19,7%). Dla wszystkich pozostałych wielkości gospodarstw zajmowało dziewiąte miejsce w Polsce. Największy udział gospodarstw domowych najmniejszych, jednoosobowych, zanotowano w mazowieckim (26,0%), dwuosobowych – w dolnośląskim (27,6%), trzyosobowych – w zachodniopomorskim (20,2%) i lubuskim (20,1%). Gospodarstwa domowe czterosobowe i większe najczęściej można było spotkać w województwie podkarpackim (44,2% wszystkich gospodarstw Podkarpacia to gospodarstwa domowe duże).

Cudzoziemcy w województwie

Wyniki NSP 2021 wykazały wstępnie, że na koniec marca 2021 r. na terytorium województwa warmińsko-mazurskiego przebywało 21,6 tys. cudzoziemców. Były to osoby nieposiadające obywatelstwa polskiego, ale posiadające obywatelstwo innego kraju niż Polska lub będące bezpaństwowcami (osobami nieposiadającymi obywatelstwa żadnego kraju). Osoby te zostały ujęte w grupie cudzoziemców bez względu na okres przebywania w Polsce. Najwięcej cudzoziemców przebywało w województwie mazowieckim (358,0 tys. osób) oraz dolnośląskim (185,6 tys. osób). Warmińsko-mazurskie było drugim, po województwie świętokrzyskim, regionem o najmniejszej liczbie cudzoziemców. Prawie 2/3 badanej populacji stanowili mężczyźni. Wśród cudzoziemców najwięcej osób było w grupie wieku 30–39 lat. Osoby w wieku 20–49 lat stanowiły 3/4 badanej populacji.

Wykres 3. Cudzoziemcy w 2021 r.
Stan w dniu 31 marca

Opracowanie merytoryczne
Urząd Statystyczny w Olsztynie

Dyrektor Marek Morze
Tel. 89 524 36 66

Rozpowszechnianie
Warmińsko-Mazurski Ośrodek Badań Regionalnych

Agnieszka Wobolewicz
Tel. 89 524 36 16

Współpraca z mediami

Tel. 89 524 36 14

e-mail: J.Balcerzak@stat.gov.pl

olsztyn.stat.gov.pl

[@Olsztyn_STAT](https://twitter.com/Olsztyn_STAT)

[@UrządStatystycznyOlsztyn](https://www.facebook.com/UrządStatystycznyOlsztyn)

Powiązane opracowania

Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021. Metodologia i organizacja badania

Informacja o wynikach Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 na poziomie województw, powiatów i gmin

Stan i struktura demograficzna ludności oraz liczba budynków i mieszkań w województwie warmińsko-mazurskim – wyniki ostateczne NSP 2021

Temat dostępny w bazie danych

Bank Danych Lokalnych – Dane według dziedzin – Narodowe Spisy Powszechne – NSP 2021

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

Stan cywilny

Kraj urodzenia

Poziom wykształcenia

Osoba niepełnosprawna

Osoba niepełnosprawna biologicznie

Osoba niepełnosprawna prawnie

Gospodarstwo domowe

Cudzoziemcy